

Landbodemokratiet — samt paa dets fremtidige Skæbne og Opgaver. Jeg skal saa meget mindre gøre det, som jeg har et andet Spørgsmaal, jeg vil fremdrage i dette Ting. Jeg vil kun gøre et Par Bemærkninger om den mindre gode økonomiske Situation. Jeg vil da sige, at det er gaaet mig som adskillige andre Talere, at jeg ikke vilde føle mig urolig, hvis den kun gjaldt Staten, hvis ikke den private Prioritetsgæld ogsaa stiger saa stærkt, som den gør, Aar for Aar. En væsentlig Grund til, at denne Prioritetsgæld er saa stærkt stigende, ser jeg i de alt for høje Ejendomspriser, jeg tænker her i første Linie paa Landejendomspriserne —, og til Dels, men jeg siger ogsaa kun til Dels, skyldes det den lette Adgang til at laane til det yderste. Jeg vil her især pege paa Hypotekforeningerne, baade de almindelige Hypotekforeninger og Husmandshypotekforeningerne. Jeg tror, at det er Institutioner, som vi aldrig skulde have haft. De hjælpe kun til at drive Ejendomspriserne i Vejret, saa at Ejendommene pantsættes helt op over Skorstenen. Det hjælper Folk til at købe Ejendomme, som ere for store i Forhold til de Midler, de raade over, idet de kunne faa disse Penge, som ere for dyre til, at Landbruget i Virkeligheden kan bære Byrden.

Jeg er uenig med det ærede Medlem for Københavns Amts 1ste Valgkreds (Ellinger) i hans toldpolitiske Betragtninger. Jeg tror ingenlunde, det vilde redde os, om vi gav 40 Mill. Kr., som vi tog fra de tre Fjerdedele af Folket, til den anden Fjerdedel, i Form af Beskyttelse, i Stedet for, at der nu kun er Tale om 20 Mill. Kr. Jeg tror meget snarere, at vi skulde fortsætte ad den Vej, vi ere inde paa, nemlig at nedsætte Beskyttelsestolden, og jeg sætter her paa dette Omraade mit Haab til Socialdemokratiet, naar vi igen skulde til en Toldrevision, idet dette Parti i sidste Omgang udtalte sig meget frihandelsvenligt. Jeg tvivler ikke om, at vi fra Venstres Side ville tage dem paa Ordet, naar vi komme til en ny Revision af Toldloven. Lad saa de overskydende Befolkningsmasser søge ud paa den danske Jord, der er Jord nok at dyrke, og det kan blive en mere produktiv Virksomhed end ad kunstig Vej at opretholde en Fabriksvirksomhed, som ikke har en naturlig Rod i dette Land.

Man har anket over, at der er gjort fejlagtige Toldberegninger. Der er imidlertid et Omraade, nemlig Sukkerbeskyttelsen, med Hensyn til hvilket jeg har den

Opfattelse, at Rigsdagen og Administrationen i det hele taget noget ere blevne tagne ved Næsen af Sukkermændene, idet de have været klogere. Dette synes at fremgaa deraf, at Sukkeraktierne stige, og at de give et voldsomt stort Udbytte. Jeg nævner dette for at advare mine Standsfæller mod den Bevægelse, der er oppe for at skabe flere Sukkerfabrikker. Jeg tror ikke, man skal gøre det i Tillid til, at den nuværende Beskyttelsestold skal blive opretholdt. Det er urimeligt, at de allerbedste Jorder i Landet skulde nyde en særlig Beskyttelse, og hvad hjælper det saa? Det medfører maaske, at Jorden stiger med 500 Kr. pr. Td. Land. Men saa komme Hypotekforeningerne og udlåne 400 Kr. af de 500 Kr., og saa ere de lige nær.

Det ærede Medlem for Københavns Amts 1ste Valgkreds (Ellinger) udtalte, at Statshusmandsloven er bleven ført ud i Livet paa en særlig uheldig Maade, og han fandt, at det var uheldigt at anvende Penge til det Brug uden at faa tilsvarende Glæde deraf. Jeg mener, at Erfaringen siger, at netop den Lov har været til Velsignelse for Tusinder af Mennesker, der ere taknemmelige for den Lov, og naar de ere det, og den har gjort den Nytte, som Erfaringen viser, at den har, saa have vi ogsaa Lov til at sige, at vi have haft Glæde af den. Jeg vil gerne benytte denne Lejlighed til at bringe et Bud til den danske Rigsdag fra en saadan Statshusmand, som bad mig derom. Paa en Rejse i Vendsyssel kom vi til at rejse sammen, og saa siger han til mig: Jeg var ikke stærk af Helbred, og min Kone var det endnu mindre, og vi havde ingen lille Familie. Jeg vilde uundgaaelig være kommen paa Fattigvæsenet, hvis jeg ikke ved Hjælp af denne Lov var kommen i Besiddelse af et Statshus. Nu have vi det godt og klare os godt, den Lov ere vi Rigsdagen og Regeringen overordentlig taknemmelige for, og det undrer mig, siger han, at dette ikke kommer mere frem, end det gør. Man ser endogsaa Husmandsforeningernes Agitatorer lade haant om denne Lov, det harmer mig, siger han, og jeg vil bede dig, hvis du faar Lejlighed dertil, sige den danske Rigsdag, at vi Statshusmænd ere overordentlig taknemmelige for denne Lov. Han og andre syntes altsaa ikke, at denne Sag kommer stærkt nok frem, men det er der andre Medlemmer, der her i Tinget kunne tale med større Sagkundskab om end jeg.

Det ærede Medlem fra Vinderup